

Závery Rady z 10. mája 2010 o prínose kultúry k miestnemu a regionálnemu rozvoju

(2010/C 135/05)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

alebo regiónu a hospodársky rozvoj, ako aj hnaciu silu pre zdôraznenie významu kultúrneho dedičstva v Európe,

PRIPOMÍNAJÚC:

- príslušné politické súvislosti, ktoré sa uvádzajú v prílohe k týmto záverom,
- výzvy, a to hospodárske i sociálne, ktorým Európska únia čelí, a potrebu európskej stratégie na riešenie týchto výziev,
- vnútornú hodnotu kultúry, ako aj jej význam ako hlavnej hnacej sily konkurencieschopnej, inovačnej a inkluzívnej trhovej ekonomiky a nástroja sociálnej súdržnosti,
- osobitné kultúrne bohatstvo a rozmanitosť regiónov a miest Európy v dôsledku ich blízkosti k potrebám občanov a zainteresovaných strán na miestnej úrovni a ich úlohy ako platforiem pre hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť,
- prínos kultúry a kultúrneho a tvorivého priemyslu pre miestny a regionálny rozvoj prostredníctvom zatriktívnenia európskych regiónov a rozvoja udržateľného cestovného ruchu, vytvárania nových pracovných príležitostí a inovačných produktov a služieb, ako aj podpory rozvoja nových zručností a spôsobilostí,

SÚHLASÍ S TÝM, ŽE:

- existuje očividné spojenie medzi kultúrou, tvorivosťou a inováciami, ktoré prispievajú k rozvoju hospodárstva. Preto je nutné konsolidovať prínos kultúry, a najmä kultúrneho a tvorivého priemyslu, k stratégii Európa 2020 pre inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast.

DOMNIEVA SA, ŽE V ZÁUJME POSILNENIA PRÍNOSU KULTÚRY K MIESTNEMU A REGIONÁLNEMU ROZVOJU JE POTREBNÉ:

- začleniť kultúru ako strategický a prierezový prvok do európskych a národných politík pre sociálny a hospodársky rozvoj európskych regiónov a miest,
- podporovať strategické investície do kultúry a odvetví kultúrnej a tvorivej činnosti, najmä MSP, na miestnej a regionálnej úrovni, s cieľom podporiť tvorivé a dynamické spoločnosti,
- podporovať prínos kultúry k udržateľnému cestovnému ruchu ako kľúčový faktor pre príťažlivosť daného miesta

— zvyšovať povedomie subjektov, ktoré prijímajú rozhodnutia o miestnych a regionálnych politikách, na rozvoj nových spôsobilostí prostredníctvom kultúry a tvorivosti, ktoré sú prispôbobe súčasnej rýchlo sa meniacej situácii, s cieľom rozvíjať nové zručnosti, skvalitňovať ľudský kapitál a podporovať sociálnu súdržnosť,

— posilniť cezhraničné, nadnárodné a medziregionálne kultúrne iniciatívy ako prostriedok vytvorenia väzieb medzi rôznymi národmi a regiónmi Európy a posilnenie hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti,

S NÁLEŽITÝM ZRETEĽOM NA ZÁSADU SUBSIDIARITY URČUJE TIETO PRIORITYNÉ OBLASTI:

1. Začleniť kultúru do politík miestneho a regionálneho rozvoja

Členské štáty a Komisia sa vyzývajú, aby:

- a) posilnili úlohu kultúry v rámci integrovaných rozvojových politík na miestnej a regionálnej úrovni vrátane infraštruktúry, obnovy miest, diverzifikácie vidieka, služieb, podnikania, cestovného ruchu, výskumu a inovácie, skvalitňovania ľudského kapitálu, sociálneho začlenenia a spolupráce medzi regiónmi;
- b) zlepšili vertikálnu a horizontálnu súčinnosť medzi sektorom kultúry a ostatnými sektormi, ako aj partnerstvo medzi verejnými a súkromnými zainteresovanými stranami;
- c) podporovali prístup k investíciám do oblasti kultúry na miestnej a regionálnej úrovni založený na faktoch, pričom by využívali nástroje hodnotenia a posúdenia vplyvu;
- d) podporovali intenzívnejšiu spoluprácu a výmenu osvedčených postupov medzi členskými štátmi, európskymi regiónmi a mestami a zainteresovanými subjektmi;
- e) podporovali informovanosť a lepšie povedomie o prínose kultúry k miestnemu a regionálnemu rozvoju;

f) uľahčovali lepšie chápanie regulačného rámca a vykonávacích postupov v rámci nástrojov politiky súdržnosti, ktoré konkrétne zahŕňajú zainteresované strany v oblasti kultúry v súkromnom i verejnom sektore vrátane občianskej spoločnosti a ktoré pomáhajú zvyšovať povedomie o kultúrnom rozmere medzi subjektmi zodpovednými za politiky miestneho a regionálneho rozvoja.

Členské štáty sa vyzývajú, aby:

- a) podľa potreby spolupracovali so zainteresovanými stranami v oblasti kultúry na integrovanom prístupe „zdola nahor“ k programom miestneho a regionálneho rozvoja, a to aj v kontexte európskej politiky súdržnosti;
- b) zapojili miestne a regionálne orgány do vykonávania európskeho programu pre kultúru tak, aby kultúrna politika napĺňala očakávania a potreby európskych regiónov a miest;
- c) podporovali integrované stratégie miestneho rozvoja zamerané na vyrovnávanie geografických rozdielov v prístupe občanov ku kultúre.

Komisia sa vyzýva, aby:

- a) zbierala a šírila najlepšie postupy na európskej úrovni a vytvorila nástroje na výmenu informácií na európskej úrovni.

2. Podporovať na miestnej a regionálnej úrovni priaznivé prostredie na lepší rozvoj odvetví kultúrnej a tvorivej činnosti, najmä MSP

Členské štáty a Komisia sa vyzývajú, aby:

- a) lepšie využívali nástroje politiky súdržnosti a iné príslušné finančné programy s cieľom dosiahnuť optimálnu podporu pre odvetvia kultúrnej a tvorivej činnosti aj prostredníctvom uľahčenia prístupu k informáciám o možnostiach financovania a poskytovania konzultačných služieb;
- b) podporili vytvorenie „inkubátorov“ v odvetví kultúrnej a tvorivej činnosti na miestnej a regionálnej úrovni, a tým posilnili podnikanie;
- c) preskúmali spôsoby podpory nových podnikateľských modelov a konsolidovali tvorivé zoskupenia a centrá na výskum podnikania využitím príležitostí, ktoré ponúka uplatňovanie a využívanie IKT;

d) podporili a posilnili prístup MSP v odvetviach kultúrnej a tvorivej činnosti k digitálnym a fyzickým kanálom šírenia, a to prostredníctvom politiky podporujúcej čo najširšiu distribúciu a obeh diel, pričom sa zabezpečí spravodlivé odmeňovanie zainteresovaných aktérov v rámci tvorivého reťazca.

Členské štáty sa vyzývajú, aby:

- a) Podporili priaznivé regulačné prostredie pre MSP v odvetviach kultúrnej a tvorivej činnosti a preskúmali inovačné spôsoby, ako umožniť prístup k finančným prostriedkom z verejných i súkromných zdrojov;
- b) podporili lepšiu komunikáciu medzi odvetviami kultúrnej a tvorivej činnosti a finančnými službami prostredníctvom podpory podnikového riadenia, výskumu a inovácie, odbornej prípravy v oblasti financií a informácií pre spoločnosti, zamestnávateľov a osoby pracujúce v sektore kultúry.

Komisia sa vyzýva, aby:

- a) prikladala väčší význam odvetviam kultúrnej a tvorivej činnosti v rámci kľúčových politických iniciatív, relevantných stratégií a programov Európskej únie.

3. Prehĺbiť prínos kultúry k udržateľnému cestovnému ruchu

Členské štáty a Komisia sa vyzývajú, aby:

- a) podporovali rozvoj kultúrneho turizmu ako hlavného prvku udržateľného cestovného ruchu a venovali náležitú pozornosť ochrane životného prostredia, kultúrneho dedičstva, krajiny a kvality života.

Členské štáty sa vyzývajú, aby:

- a) podporovali revitalizáciu zdrojov vlastných určitému regiónu s osobitným dôrazom na kultúrne (hmotné a nehmotné) dedičstvo, kultúrne prejavy a súvisiace činnosti;
- b) podporovali kultúrne činnosti, ktoré zohľadňujú a rešpektujú špecifiká určitého regiónu a podporujú jeho imidž, pričom umožňujú zapojenie a účasť miestneho obyvateľstva;
- c) v kontexte environmentálneho vzdelávania ďalej zvyšovali povedomie o potrebe chrániť kultúrne a prírodné dedičstvo s cieľom podnecovať zodpovedné postoje u turistov a poskytovateľov služieb pre turistov.

4. Podporovať tvorivosť v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy s cieľom rozvíjať nové zručnosti zamerané na skvalitňovanie ľudského kapitálu a podporu sociálneho začlenenia

Členské štáty a Komisia sa vyzývajú, aby:

- a) podporovali tvorivosť a inováciu v rámci sektora vzdelávania a podnikateľského sektora prostredníctvom sietí medzi vzdelávacími inštitúciami, výskumnými centrami, aktérmi v oblasti kultúry a podnikmi;
- b) prostredníctvom pevnejšieho prepojenia sektorov kultúry, vzdelávania a podnikateľského sektora na miestnej a regionálnej úrovni uľahčili integráciu mladých ľudí a ľudí, ktorí majú menej príležitostí, do trhu práce a vybavili ich komunikačnými a podnikateľskými zručnosťami, ktoré sú v rozvíjajúcom sa sociálno-ekonomickom kontexte nevyhnutné.

Členské štáty sa vyzývajú, aby:

- a) spoločne s príslušnými miestnymi a regionálnymi orgánmi zhodnotili potenciálne potreby zručností v danom regióne a identifikovali spôsoby, akými kultúra môže prispieť k politikám zameraným na skvalitnenie ľudského kapitálu na miestnej úrovni;
- b) podporovali vzdelávanie v oblasti kultúry a umenia ako dôležitý prvok celoživotného vzdelávania.

Komisia sa vyzýva, aby:

- a) zmapovala potrebné zručnosti a potreby sektorov kultúry a tvorivej činnosti v kontexte nových výziev vyplývajúcich z prechodu na digitálne technológie, demografických zmien a meniacich sa ekonomických podmienok;
- b) mobilizovala existujúce nástroje na podporu mobility študujúcich pre odborníkov v sektoroch kultúry a tvorivej činnosti

vrátane mladých podnikateľov a podnecovala nové formy učenia sa (t. j. cezhraničné iniciatívy partnerského učenia sa).

5. Posilniť cezhraničnú, nadnárodnú a medziregionálnu kultúrnu spoluprácu

Členské štáty a Komisia sa vyzývajú, aby:

- a) uľahčovali kultúrnu spoluprácu a mobilitu kultúrnych pracovníkov medzi rôznymi regiónmi Európy;
- b) podporovali vytváranie cezhraničných a medziregionálnych projektov a činností v oblasti kultúry, ktoré zdôrazňujú miestne špecifiká daného územia a usilujú sa o zapojenie jeho občanov.

Členské štáty sa vyzývajú, aby:

- a) nabádali k využívaniu nástrojov politiky súdržnosti na posilnenie cezhraničnej, nadnárodnej a medziregionálnej spolupráce.

Komisia sa vyzýva, aby:

- a) naďalej podporovala iniciatívy v oblasti kultúry v rámci nástrojov politiky súdržnosti a pôsobila ako katalyzátor osvedčených postupov, výmen a inovačných „laboratórií“;
- b) zabezpečila širokú distribúciu relevantných štúdií a príkladov osvedčených postupov pre všetky zainteresované strany.

VYZÝVA ČLENSKÉ ŠTÁTY A KOMISIU, ABY:

Zohľadnili tieto priority pri vypracúvaní a vykonávaní súčasných a budúcich politík miestneho a regionálneho rozvoja a pri vykonávaní európskej politiky súdržnosti v súlade s ich príslušnými právomocami.

PRÍLOHA

Rada pri prijímaní týchto záverov pripomína najmä tieto súvislosti:

- Dohovor UNESCO o ochrane a podpore rozmanitosti kultúrnych prejavov (20. októbra 2005),
- Nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 z 11. júla 2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1260/1999,
- Závery Rady o príspevku sektorov kultúry a tvorivej činnosti k plneniu lisabonských cieľov (24. mája 2007),
- Oznámenie Komisie: Agenda pre trvalo udržateľný a konkurencieschopný európsky cestovný ruch (19. októbra 2007),
- Uznesenie Rady o európskom programe pre kultúru (16. novembra 2007),
- Závery predsedníctva zo zasadnutia Európskej rady (13. – 14. marca 2008), v ktorých sa uznáva, že kľúčovým faktorom budúceho rastu je úplný rozvoj potenciálu európskych občanov v oblasti inovácií a tvorivosti, ktorý vychádza z európskej kultúry a excelentnosti vo vede,
- Závery Rady o medzikultúrnych kompetenciách (22. mája 2008),
- Závery Rady a zástupcov vlád členských štátov, ktorí sa zišli na zasadnutí Rady, o pracovnom pláne pre kultúru na roky 2008 – 2010,
- Závery Rady o kultúre ako katalyzátore tvorivosti a inovácie (12. mája 2009),
- Európa 2020 – európska stratégia v záujme inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu (3. marca 2010),
- Zelená kniha o uvoľnení potenciálu v odvetviach kultúry a tvorivej činnosti (27. apríl 2010).

Štúdie:

- Uplatňovanie článku 151 ods. 4 Zmluvy o ES: využívanie štrukturálnych fondov v oblasti kultúry v rokoch 1994 – 1999 (dokument 6929/04)
 - Ekonomika kultúry v Európe. Vyd.: KEA European Affairs (13. novembra 2006),
 - Vplyv kultúry na tvorivosť. Vyd.: KEA European Affairs (jún 2009),
 - Príspevok kultúry k miestnemu a regionálnemu hospodárskemu rozvoju ako súčasť európskej regionálnej politiky (apríl 2010).
-